

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii
– MNP –*

Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

RAPORT
*privind vizita efectuată la Penitenciarul Găești
la data de 22 iulie 2022*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

București – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile art. 4 alin. (1) și art. 19 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, ratificat de România prin Legea nr. 109/2009, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, la data de **22 iulie 2022** a fost efectuată o **vizită inopinată la Penitenciarul Găești** (abreviat, PNT Găești), având ca obiective consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea oricăror alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire (MNP).

Echipa de vizită a fost pluridisciplinară, la efectuarea vizitei participând reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului de la Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), respectiv [REDACTED] jurist, [REDACTED] - medic, [REDACTED] - psiholog, precum și un reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Fundația pentru Apărarea Cetățenilor” (FACIAS) – [REDACTED].

1¹. Cooperarea conducerii unității penitenciare vizitate cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile referitoare la obiectivele vizitei. La discuțiile cu membrii echipei de vizită au participat reprezentanți din cadrul Penitenciarului Găești, care au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP, respectiv: directorul Penitenciarului Găești - [REDACTED], comisar de poliție penitenciară; director adjunct Siguranța deținerii și regim penitenciar (împuternicit) - [REDACTED], subcomisar de poliție penitenciară; director adjunct reintegrare socială - [REDACTED], inspector de poliție penitenciară.

Reprezentanții unității penitenciare au acordat sprijin membrilor echipei MNP în exercitarea atribuțiilor, au pus la dispoziție informațiile și documentele solicitate, atât în timpul vizitei, cât și ulterior și au oferit lămuriri, acolo unde a fost cazul.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întreprinderile avute cu persoanele custodiate de Penitenciarul Găești

a) Informații generale

Penitenciarul Găești este profilat pe custodierea persoanelor private de libertate clasificate în **regim deschis de executare**, cu domiciliile în județele Prahova, Dâmbovița și Argeș, conform Deciziei Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor (prescurtat, ANP) nr. 360/2020 privind profilarea locurilor de deținere din subordinea ANP.

La momentul efectuării vizitei un număr de **35 de posturi erau vacante**, respectiv: 26 posturi în sectorul operativ; 3 posturi în sectorul medical și 6 posturi în sectorul educație și asistență psihosocială.

Capacitatea legală de cazare, calculată la 4 mp, potrivit dispozițiilor Ordinului ministrului Justiției (O.M.J.) nr. 2772/2017 pentru aprobarea Normelor minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate, era de **378 de locuri**.

La data vizitei, unitatea penitenciară avea în custodie **393 de persoane private de libertate**, rezultând un *grad de ocupare/ aglomerare de 104% (supraaglomerare)*. Din numărul total de persoane custodiate, 389 erau clasificate în regim deschis, 3 în regim semideschis și 1 în regim închis.

La data vizitei, Penitenciarul Găești dispunea de 4 secții de deținere funcționale, respectiv E1, E2, E3 și E4, în care erau amenajate 61 de camere de deținere și încă una indisponibilă la momentul de efectuării vizitei (E5), ce urma a fi dată în folosință după finalizarea lucrărilor de construcție și amenajare.

Membrii echipei MNP au reținut ca **aspect pozitiv** că, **Secția E1** era *singura secție de deținere din cele 4 secții funcționale care asigura suprafața de cel puțin 4 mp* persoanelor custodiate, având instalate 33 de paturi în cele 9 camere de deținere pentru cei 33 deținuți custodiați.

Secția E2 era dispusă pe 3 nivele (parter, etaj 1 și etaj 2), avea 27 de camere destinate cazării comune și alte 4 camere cu destinație specială și un număr de 230 de paturi instalate. Pentru a fi respectată suprafața de 4mp/deținut, în secția E2 ar fi trebuit instalate 172 de paturi, rezultând, astfel, o *supraaglomerare în procent de 133,72%*.

Secția E3 era, de asemenea, dispusă pe 3 nivele (parter, etaj 1 și etaj 2), avea 18 camere de deținere în care erau instalate 228 de paturi, cu o suprafață de 666,36 mp, rezultând faptul că ar

trebui să aibă instalate 154 de paturi pentru a respecta suprafața minimă de 4 mp/deținut, Ca atare, *era supraaglomerată într-o proporție de 148,05%.*

Membrii echipei MNP au reținut ca **aspect pozitiv** că, **etajele 1 și 2 ale Secției E3** au fost **reamenajate și reconfigurate**, recepția acestora fiind realizată **în anul 2019**. De asemenea, la intrarea în Secție erau instalate **rampe de acces** care asigurau persoanelor cu dizabilități locomotorii custodiate un traseu accesibil între niveluri aflate la înălțimi diferite și care permiteau deplasarea fără a fi nevoie de alte echipamente mecanice.

Secția E4 era alcătuită din 3 camere de deținere în care erau instalate 54 de paturi, cu o suprafață de 175,5mp, rezultând faptul că ar trebui instalate 44 de paturi pentru a fi respectată suprafața minimă de 4mp/deținut. Prin urmare, *era supraaglomerată într-o proporție de 122,72%.*

*** Exemple de bună practică:**

Secția nouă, E5, ce urmează a fi data în folosință până la sfârșitul anului 2022, avea 8 camere de deținere, în care, potrivit afirmațiilor reprezentanților unității penitenciare, vor fi instalate un număr de *80 de paturi raportat la suprafața minimă individuală de 4mp/deținut*. În plus, față de celelalte secții de deținere, aceasta era *prevăzută cu sistem de climatizare*.

b) Referitor la condițiile de cazare

Pe parcursul vizitării penitenciarului membrii echipei MNP au constatat, în unele camere de deținere, **deficiențe** precum: cazarmament uzat (saltele vechi, deteriorate - unele cu bucăți din burete lipsă, altele deformat pe porțiuni mari, cu goluri); mobilier vechi și uzat; dulapuri insuficiente pentru depozitarea bunurilor personale ale deținuților; igrasie, umezeală și pereți cojiți, nezugrăviți; pardoseală uzată; oglinzi sparte sau, în unele celule, lipsa acestora; dușuri insuficiente raportat la numărul de deținuți dintr-o cameră, iar din cele existente nu erau toate funcționale (spre ex.: camerele E2.p17, E 2.1.1., E2.11, E2.1.3, E4) etc.

De asemenea, din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate pe parcursul vizitării penitenciarului, cele mai multe dintre acestea au reclamat prezența ploșnițelor și a gândacilor. **Echipa de vizită va face recomandări cu privire la remedierea deficiențelor constatate, respectiv: înlocuirea cazarmamentului și a mobilierului vechi/uzat; asigurarea de dulapuri pentru depozitarea bunurilor personale; îndepărtarea igrasiei, a umezelii și zugrăvirea**

pereților, igienizare și dezinsecție pentru un aspect curat, igienizat și îngrijit, remedierea dușurilor nefuncționale.

c) Referitor la situația disciplinară în intervalul ianuarie – iulie 2022

Analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către reprezentanții unității penitenciare a relevat că, în intervalul analizat (01.01.2022 și până la data vizitei), în ceea ce privește situația disciplinară au fost înregistrate următoarele:

- au fost întocmite un număr de 113 rapoarte de incident;
- au fost analizate un număr de 105 rapoarte de incident;
- nu a fost înregistrat niciun raport de incident pentru autoagresiune;
- au fost aplicate un număr de 90 sancțiuni disciplinare, dintre care: 62 sancțiuni pentru abateri disciplinare foarte grave, 9 sancțiuni pentru abateri disciplinare grave și 19 sancțiuni pentru abateri disciplinare ușoare;
- au fost clasate un număr de 15 dosare de cercetare disciplinară;
- au fost admise de judecătorul de supraveghere a privării de libertate, un număr de 11 plângeri împotriva hotărârii comisiei de disciplină;
- au fost respinse de judecătorul de supraveghere a privării de libertate, un număr de 26 plângeri împotriva hotărârii comisiei de disciplină.

Din nr. total de sancțiuni aplicate (90), 14 au fost avertismente, iar cele mai multe (55) au fost cu *suspendarea dreptului de a primi și de a cumpăra bunuri, cu excepția celor necesare pentru igiena individuală sau exercitarea drepturilor la apărare, petiționare, corespondență și asistență medicală, pe o perioadă de cel mult două luni* – sancțiune prevăzută de art. 101 alin. (1) lit. d din Legea nr. 254/2013. Sancțiunea a fost aplicată deținuților care nu au respectat prevederile art. 82 din Legea nr. 254/2013. Spre exemplu: •prezența în zone interzise sau la ore nepermise în anumite spații din penitenciar, stabilite prin regulamentul de ordine interioară, precum și nerespectarea orei de revenire în penitenciar; •introducerea în penitenciar, procurarea, confecționarea, deținerea, schimbul, primirea, utilizarea sau transmiterea de arme, materiale explozive, obiecte și substanțe care pun în pericol siguranța penitenciarului, misiunilor sau a persoanelor, bani, medicamente, telefoane mobile, accesorii ale telefoanelor mobile, bunuri sau alte valori, în alte condiții decât cele admise; •sustragerea sau distrugerea unor bunuri sau valori de la locul de muncă ori aparținând

penitenciarului, personalului, persoanelor care execută activități în penitenciar sau se află în vizită, precum și a bunurilor aparținând altor persoane, inclusiv celor condamnate etc.

De asemenea, s-a reținut că, în perioada analizată, *sanctiunea cu izolarea pentru maximum 10 zile a fost aplicată de 2 ori*: 1 sancțiune pentru instigarea altor persoane condamnate la săvârșirea de abateri disciplinare (nerespectare art.82 lit. f din Legea nr. 254/2013) și 1 sancțiune pentru organizarea, sprijinirea sau participarea la revolte, răzvrătiri, acte de nesupunere pasive sau active ori alte acțiuni violente, în grup, de natură să pericliteze ordinea, disciplina și siguranța penitenciarului (nerespectare art. 82 lit. b din Legea nr. 254/2013).

d) Asistența medicală

În cadrul Penitenciarului Găești erau amenajate un cabinet medical de consultații în specialitatea medicină de familie prevăzut cu grup sanitar propriu și sală de tratamente, un cabinet de consultații și tratamente în specialitatea medicină dentară pentru persoanele private de libertate, 2 cabinete infirmerie, 1 izolator, 1 sală de așteptare, un birou registratură medicală prevăzut cu grup sanitar.

La data vizitei, unitatea penitenciară deținea Autorizație Sanitară de Funcționare, în termen legal, emisă de Direcția de Sănătate Publică (DSP) Dâmbovița.

Cabinetul medical deținea Autorizație sanitară de funcționare emisă de DSP Dâmbovița, potrivit documentelor puse la dispoziția echipei de vizită și avea ca obiect - Activități de asistență medicală generală (Cod CAEN 8621) și Activități de asistență stomatologică (Cod CAEN 8623).

Dotarea cabinetelor respecta prevederile Ordinului nr. 153/2003 emis de Ministerul Sănătății și Familiei pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale - Anexa 2.

Cabinetul de medicină de familie avea în dotare canapea pentru consultații, dulap pentru medicamentele persoanelor private de libertate, aparat de urgență complet, tensiometru, stetoscop, termometru, glucometru, cântar etc.

Cabinetul stomatologic era dotat cu unit dentar, instrumentar stomatologic, aparatură pentru sterilizare etc.

Asistența medicală a persoanelor private de libertate era asigurată de 2 medici: 1 medic șef pe specialitatea medicină dentară și 1 medic specialitatea medicină de familie, având ca obiect asigurarea zilnică a serviciilor de asistență medicală primară. De asemenea, serviciile medicale

mai erau asigurate și de 1 asistent igienă, 1 asistent farmacie, 5 asistenți medicali generaliști și 1 asistent medical cu contract de prestări servicii. Din discuțiile purtate cu reprezentanții penitenciarului a reieșit că, la data vizitei, erau **2 posturi vacante de asistenți medicali generaliști**.

Graficul de planificare a activității personalului medical prezentat echipei de vizită a relevat că se asigura permanența în acordarea serviciilor medicale. Programul medicilor era în ture de dimineață, timp de 7 ore, în restul timpului, asistența medicală fiind asigurată de către asistentul medical.

Serviciile medicale pentru persoanele private de libertate erau acordate de către medic în timpul programului zilnic al acestuia la cererea acestora, în baza unei programări efectuate pe fiecare secție de deținere, sau ori de câte ori era nevoie. Motivele prezentării la cabinetul medical a persoanelor private de libertate erau în special pentru afecțiuni acute diverse (afecțiuni digestive, cutanate, musculo-scheletale, cefalee, afecțiuni respiratorii, dentare) cu simptomatologie de sindroame dureroase și inflamatorii. Alte motive ale prezentării persoanelor private de libertate la cabinet erau pentru control medical efectuat la intrare în penitenciar, cu ocazia transferului în alte unități penitenciare sau liberare.

La intrarea în penitenciar, persoanelor private de libertate, după triajul epidemiologic, li se întocmea o fișă medicală individuală, în care erau înregistrate consultațiile medicale, internări în spital, documente cu diagnosticul medical, rapoarte medicale de consultații, scrisori medicale, rezultate analize și investigații paraclinice. Persoanele private de libertate cu afecțiuni cronice, diagnosticate anterior intrării în unitate, erau luate în evidență la cabinetul medical al unității, în vederea dispensarizării și asigurării tratamentului corespunzător. Din discuțiile purtate cu personalul medical, afecțiunile cronice cele mai întâlnite erau: diabet zaharat, hipertensiune arterială, boli cardiovasculare, boli pulmonare cronice obstructive, astm bronșic, tulburări de personalitate. Nu au existat dificultăți în acordarea și asigurarea tratamentului necesar acestor categorii de persoane private de libertate.

La momentul vizitei, membrii echipei MNP au reținut că, lângă cele 2 infirmerii exista o cameră tip rezervă în care era cazat un deținut cu dizabilități locomotorii în urma unui accident și un alt deținut, pe post de însoțitor pentru acesta. Din discuțiile purtate cu persoana privată de libertate cu dizabilități locomotorii s-a reținut că era nemulțumită de faptul că personalul medical nu o ducea la recuperare medicală, însă din verificarea documentelor puse la dispoziție de către

reprezentanții unității vizitate și din discuțiile purtate cu personalul medical a rezultat că persoana privată de libertate cu dizabilități a refuzat de mai multe ori, în scris, recuperarea medicală.

Consultațiile medicale de specialitate și investigațiile paraclinice recomandate de către medic se efectuau la cabinete de specialitate din cadrul penitenciarelor-spital: Mioveni etc. Acestea se efectuau și în cazul unor afecțiuni acute care depășeau competența personalului medical (chirurgicale, gastroenterologice, ORL, oftalmologice, cardiace etc.).

Au existat unele dificultăți de comunicare și întârzieri în evaluarea persoanei private de libertate, între unitate - penitenciarele-spital - spitale civile. Spre exemplu, un deținut a avut o afecțiune cardiacă acutizată și a ajuns în spitalul Pitești la U.P.U., unde i s-a recomandat internarea, analize și investigații paraclinice cu evaluare cardiologică mai amănunțită, iar medicul de familie a încercat să facă demersuri în acest sens, dar a primit note de refuz de la penitenciarele-spital (Mioveni ș.a.), motivate de personalul medical al spitalelor în cauză, în special, prin numărul relativ mare de cazuri cu care se confruntă.

Activitatea medicală se consemna în registre medicale și în fișe medicale. Au fost prezentate aleatoriu la cererea echipei de vizită, Registrul de consultații, Registrul de tratament stomatologic, Registrul de auto/heteroagresiuni, Registrul persoanelor aflate în refuz de hrană. Din analizarea acestora a reieșit că registrele erau actualizate și înregistrate.

Referitor la cazurile privind refuzul de hrană, conform datelor privind evidența persoanelor aflate în refuz de hrană din registru, în anul 2022 au avut loc 26 de refuzuri de hrană.

În ceea ce privește leziunile traumatiche, din verificare Registrului de auto/heteroagresiuni s-a reținut *o greșală de completare*, constând în consemnarea unei persoane private de libertate pentru o afecțiune, diagnostic ce trebuia consemnat în registrul de consultații zilnice și nu în cel de auto/heteroagresiuni.

În legătură cu serviciile de medicină dentară, ele erau asigurate gratuit de medicul stomatolog, care îndeplinea și funcția de medic-șef, cu programare sau ori de câte ori era nevoie. Verificarea Registrului de consultații stomatologice a relevat că **nu erau parafate de medic toate consultațiile efectuate**. De la începutul anul 2022 și până la data vizitei erau înregistrate un număr de 198 de consultații stomatologice.

Referitor la asigurarea tratamentului medical pentru persoanele private de libertate, în cadrul unității era amenajat un punct farmaceutic, unde erau depozitate în condiții corespunzătoare medicamentele folosite pentru tratamentul afecțiunilor persoanelor private de libertate. Din

discuțiile purtate cu personalul medical a reieșit că distribuirea tratamentului psihotrop recomandat de specialist, avea loc sub stricta supraveghere efectuată la cabinetul medical, sub semnătura persoanei private de libertate. Toate persoanele private de libertate beneficiau de medicamente compensate, în baza unei prescripții medicale eliberate de medicul penitenciarului.

Aparatul de urgență din cadrul cabinetului medical era dotat cu medicamente și materiale sanitare în conformitate cu baremul prevăzut în Anexa 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia A.N.P. S-a verificat aleatoriu data de expirare a unor medicamente din aparatul de urgență și nu au existat nereguli.

Infirmeria era amenajată lângă cabinetul medical, compusă din 2 camere de cazare unde erau internate persoane private de libertate a căror stare de sănătate necesita supraveghere mai atentă din partea personalului medical. Persoanele private de libertate se internau numai la recomandarea medicului ce considera că era necesară o supraveghere medicală permanentă. La data vizitei, erau internate persoane private de libertate în infirmerie. **Dotarea camerelor de cazare de la infirmerie era cu mobilier vechi, rupt și ruginite (3 paturi de fier ruginite, rupte, măsuță, saltele vechi), pereți murdari, nezugrăviți (aspecte menționate anterior și la secțiunea privind condițiile de cazare din prezentul raport).**

Prin vizitarea efectivă a camerelor de deținere și din interviurile avute cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că deși activitățile de dezinsecție se efectuau periodic și la cerere, în majoritatea camerelor era semnalată prezența ploșnițelor, persoanele reclamând condițiile proaste de cazare și existența ploșnițelor, fapt constatat, de asemenea și de echipa de vizită. Având în vedere acest aspect, echipa de vizită consideră că este necesar să fie continuate acțiunile de igienizare și dezinsecție cu frecvență mai mare, a camerelor de deținere, precum și verificarea substanțelor folosite și înlocuirea lor cu altele mai eficiente. Mobilierul din camere era vechi, paturi de fier ruginite, saltele vechi sub care se afla un placaj rupt și din acest punct de vedere este de recomandat ca mobilierul și saltele din camerele de deținere să fie înlocuite.

Din discuțiile purtate cu personalul și conducerea unității s-a reținut că **nu s-au organizat până la data vizitei cursuri/sesiuni de prim ajutor pentru angajații unității, lucru înțeles și apreciat de conducerea unității și având deschiderea ca, pe viitor, să fie efectuate aceste sesiuni de prim ajutor.** Este important ca și angajații unității penitenciare să aibă ca instruire

cursuri/sesiuni de prim ajutor, în cadrul programelor de educație pentru sănătate, acestea fiind consemnate în Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului. De asemenea, ar fi indicat ca la cabinetul medical să existe instalat un defibrilator și un aparat de electrocardiogramă.

Referitor la alimentație

Blocul alimentar deținea Autorizație Sanitară de Funcționare emisă de DSP Dâmbovița, potrivit documentelor verificate. Hrana zilnică a persoanelor private de libertate era asigurată de unitatea penitenciarului la blocul alimentar al unității, amenajat și dotat corespunzător. Starea de igienă și de curățenie era corespunzătoare. Personalul de la bucătărie purta uniformă de protecție și avea analizele medicale obligatorii la zi. Masa era servită în sălile de mese amenajate.

Probele alimentare prelevate zilnic erau păstrate într-un frigider special destinat acestui scop, prevăzut cu termometru și grafic de monitorizare, conform prevederilor Ordinului Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor. S-a reținut că **probele alimentare nu erau etichetate corect, eticheta cu denumirea probei fiind așezată jumătate în interiorul recipientului, prinsă cu capac și jumătate în exterior, contaminând astfel proba. Se va face o recomandare în acest sens pentru a se respecta întocmai normele în vigoare privind păstrarea probelor alimentare.**

Din discuțiile purtate cu persoanele private de libertate a reieșit că cele mai multe dintre acestea erau mulțumite de regimul alimentar, însă au existat și **solicitări pentru o îmbunătățire a calității și diversității alimentelor, cu respectarea regimului alimentar pentru diferite afecțiuni (diabet zaharat, hipertensiune arterială, afecțiuni digestive etc.).** Echipa de vizită a constatat că hrana servită avea o consistență relativ scăzută, cu puțină carne (proteină).

e) Asistența psihologică

La nivelul Penitenciarului Găești, începând cu luna noiembrie 2020, asistența psihologică era asigurată de **un singur psiholog** care îndeplinea, totodată, și atribuții de șef Serviciu asistență psihosocială.

Sectorul de asistență psihosocială se confrunta cu deficit de personal, fiind **vacante alte 3 posturi de ofițer psiholog**. Au fost întreprinse demersuri pentru ocuparea funcțiilor vacante, cele 3 posturi fiind scoase la momentul vizitei la procedura de trecere din corpul agenților în corpul ofițerilor, având în vedere faptul că la sesiunile de mutare anterioare (organizate în anii 2021 și 2022) nu au fost persoane care și-au manifestat interesul de a se transfera la Penitenciarul Găești.

Psihologul unității fusese încadrat începând cu data de 01.10.2016, prin promovarea concursului din sursă externă, având atestat de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică.

Referitor la formarea profesională continuă a psihologului, aceasta se realiza atât cu sprijinul Administrației Naționale a Penitenciarelor (prin intermediul convocărilor anuale cu specialiștii din cadrul sectorului Reintegrare Socială, prin intermediul cursurilor de specialitate cu teme diverse organizate la nivel de sistem, prin intermediul platformei de e-learning), cât și în regim autonom.

Programul de lucru al psihologului era de 8h/zi, de luni până vineri, în zilele de luni, marți, miercuri și vineri în intervalul 08.00-16.00, iar în ziua de joi, programul era în intervalul 11.00-19.00, pentru a putea fi asigurată asistența psihologică și persoanelor private de libertate care participau la activități lucrative în intervalul 8.00-16.00. Asistența psihologică se realiza în cabinetul psihologic și la nivelul fiecărei secții de deținere, în cadrul sălilor de mese, a birourilor supraveghetorului sau a șefului de secție, în funcție de situația impusă. Era asigurată confidențialitatea demersurilor psihologice și securitatea emoțională a beneficiarilor.

Având în vedere situația curentă cu lipsa de personal de la nivelul Serviciului de Asistență psihosocială (1 singur psiholog la nivel de unitate și 3 posturi vacante), din anul 2021 până în prezent, activitățile psihologice s-au rezumat la nivelul celor prioritare (evaluări, convorbiri individuale, consilieri, monitorizări), fiind sistate activitățile psihologice de grup (programe, activități). Demersurile psihologice au fost realizate și prioritizate în funcție de nevoile identificate la nivelul unității de deținere, la solicitarea persoanelor private de libertate, la sesizarea psihologului sau la sesizarea personalului unității (șefi secție, agenți supraveghetori, personal medical etc.).

În perioada ianuarie - iulie 2022 au fost realizate 259 evaluări periodice și 464 evaluări finale. Evaluările periodice au fost realizate în vederea analizării în cadrul Comisiei de individualizare a regimului de executare a pedepsei privative de libertate, în vederea analizării în cadrul Comisiei de selectare la activități lucrative, la solicitarea instanței sau la cel mult 6 luni de la ultima evaluare, rolul acestora fiind de a identifica riscurile și/ sau nevoile persoanelor private de libertate, precum și identificarea progreselor sau regreselor înregistrate de acestea în perioada analizată. Evaluările finale au fost realizate în vederea analizării în Comisia pentru liberare condiționată. Având în vedere specificul unității de deținere (doar regim deschis de executare a pedepsei privative de libertate, neavând deținuți depuși în perioada de carantină și observare), evaluările inițiale reprezentau o excepție.

Referitor la instrumentele și metodele folosite în demersurile de evaluare psihologică, psihologul utilizează preponderent: interviul clinic semistructurat, analiza informațiilor consemnate în baza de date informatizată și în dosarul persoanei private de libertate, metoda observației. De asemenea, în funcție de particularitățile fiecărui caz, psihologul utilizează SCID-5-CV, SCID-5-PD (*licență pusă la dispoziție de unitatea penitenciară începând cu anul 2022*).

În perioada ianuarie - iulie 2022 a fost înregistrat un număr de 76 ședințe de consiliere psihologică. Consilierea psihologică, ca și demers individual, a fost realizată în funcție de nevoile identificate la nivelul unității de deținere, cât și de situațiile ce au impus această activitate (consiliere psihologică pentru bolnavi/psihici, consiliere psihologică a consumatorilor de droguri, consiliere psihologică pentru diminuarea riscului de suicid, consiliere psihologică pentru agresivi și consiliere psihologică în situație de criză - refuz de hrană, deces în familie, status psihocomportamental neechilibrat etc.).

În perioada de referință analizată au avut loc 108 convorbiri individuale, ce au avut ca subiecte majoritare motivările instanțelor de judecată privind amânarea liberării condiționate, lămuriri privind situația creditelor și posibilitatea acordării unei recompense, probleme administrative diverse. Acestea au avut loc fie la solicitarea verbală a persoanelor private de libertate, fie la solicitarea șefului de secție sau a agentului supraveghetor sau în baza unor cereri scrise formulate de persoanele private de libertate.

Referitor la strategia de monitorizare a comportamentelor agresive, de la începutul anului 2022, la nivelul Penitenciarului Găești au fost identificate 9 persoane private de libertate cu risc de auto/heteroagresivitate care au necesitat monitorizarea de către echipele multidisciplinare de la

nivelul secțiilor de deținere. La nivelul unității se avea în vedere implicarea persoanelor private de libertate cu risc de auto/heteroagresivitate în activități, în special demersuri de consiliere psihologică și monitorizare. Adiacent acestor demersuri psihologice, aceste persoane erau incluse în activități și programe educaționale, particularizând totodată, demersurile recomandate la nivelul educațional și cognitiv al persoanelor private de libertate, dar și ținând cont de nivelul de implicare și interes al acestora. La nivel multidisciplinar, agenții supraveghetori, precum și șefii secțiilor de deținere, mențineau legătura permanent și informau psihologul unității despre schimbările dispoziționale și atitudinale percepute în rândul persoanelor private de libertate, fapt ce a condus la anticiparea și prevenirea unor situații potențiale de risc de incidente autolitice și tentative acte suicidale.

În perioada ianuarie - iulie 2022, la nivelul Penitenciarului Găești, a fost identificat un număr mediu lunar de 74 de persoane private de libertate diagnosticate cu afecțiuni psihice, dintr-un efectiv mediu lunar de 370 persoane private de libertate. Referitor la persoanele încadrate cu afecțiuni psihice în funcție de datele primite de la cabinetul medical sau de informarea șefului secției de deținere, privind statusul psihocomportamental curent, precum și gradul de compensare/decompensare, acestea erau monitorizate de psihologul unității și de cabinetul medical, în vederea prevenirii riscului de decompensare sau de implicare în incidente auto/heterolitice sau, după caz, acestea erau incluse în alte demersuri de specialitate (consiliere, consult psihiatric, programe sau activități din sfera reintegrării sociale, activități lucrative etc).

Referitor la persoanele private de libertate care s-au aflat în refuz de hrană, acestea au fost monitorizate sau încadrate în intervenții de specialitate, după caz, în principal de scurtă durată dacă situația nu a impus altfel. Justificările persoanelor private de libertate cu privire la motivarea comportamentului de hrană în scop instrumental, au fost preponderant legate de transferul acestora la o altă unitate mai aproape de localitatea de domiciliu sau probleme administrative/juridice (spre ex., mutarea într-o altă cameră de deținere, amânarea liberării conditionate etc.).

f) Alte aspecte

Membrii echipei de vizită au reținut ca **aspect pozitiv** că în cadrul Penitenciarului Găești a fost implementată o procedură privind organizarea și efectuarea dreptului la *cumpărături* de către deținuți *prin intermediul aplicației FGO.RO*. Potrivit acestei proceduri deținuții, după ce studiază oferta de cumpărături, pusă la dispoziție în fiecare cameră de deținere, completează o listă cu

produsele dorite ce urmează a fi comandate prin intermediul aplicației menționată anterior și distribuite în ziua imediat următoare la sediul Penitenciarului Găești sub modul de pachet individual.

În cadrul interviurilor avute cu persoanele private de libertate, unele au declarat că erau mulțumite de această procedură, pe care o numeau ”magazin online”, iar altele **s-au plâns că prețurile practicate prin intermediul aplicației FGO.RO erau prea mari.**

Din verificarea documentului denumit ”Listă preț/produse Penitenciar Găești”, pus la dispoziția echipei de vizită, a reieșit că **prețurile erau mari la unele produse, comparativ cu prețurile practicate de alte supermarket-uri, distribuitori, retaileri.** Spre exemplificare, tabelul de mai jos:

Denumire produs comercializat prin FGO.RO	Preț produse prin FGO.RO	Preț alte supermarket-uri, distribuitori, retaileri
Apa minerală ARO 2L	2,59 lei/1 bidon 2L	1,06 lei cu TVA la METRO ¹ (6 bidoane de 2L = 6,34 lei cu TVA)
Apa plată ARO 2L	2,77 lei/ 1bidon 2L	1,06 lei cu TVA la METRO ² (6 bidoane de 2L = 6,34 lei cu TVA)
Apa minerala BORSEC 1,5L	4 lei/ 1 sticlă 1,5L	2,60 Lei cu TVA la Auchan ³ / 1 sticlă 1,5L
Conservă carne presată porc Rotina 300g	10 lei/1 buc.	4,98 lei cu TVA 1 buc. la Alexim ⁴
Conservă carne presată vită Rotina 300g	10 lei/1 buc.	4,98 lei cu TVA 1 buc. la Alexim ⁵
Caserolă humus	12,5 lei/ 1 buc.	7,15 lei cu TVA la Auchan ⁶ /1 buc. de 200g și 9,90 lei cu TVA 1 buc. de 250g

¹ Link disponibil la adresa: [https://produse.metro.ro/shop/pv/BTY-X840910/0032/0021/ARO-APA-DE-IZVOR-CARBOGAZOASA-2L?itm_pm=cookie consent accept button](https://produse.metro.ro/shop/pv/BTY-X840910/0032/0021/ARO-APA-DE-IZVOR-CARBOGAZOASA-2L?itm_pm=cookie%20consent%20accept%20button), accesată la 5 octombrie 2022.

² Link disponibil la adresa: <https://produse.metro.ro/shop/pv/BTY-X766706/0032/0021/ARO-APA-DE-IZVOR-PLATA-2L>, accesată la 5 octombrie 2022.

³ Link disponibil la adresa: <https://www.auchan.ro/store/Apa-minerala-Borsec%2C-1-5L/p/002545>, accesată la 5 octombrie 2022.

⁴ Link disponibil la adresa: <https://www.alexim.ro/product/cons-carne-porc-rotina-300g-6-b/>, accesată la 5 octombrie 2022.

⁵ Link disponibil la adresa: <https://www.alexim.ro/product/cons-carne-vita-rotina-300g-6-b/>, accesată la 5 octombrie 2022.

⁶ Link disponibil <https://www.auchan.ro/store/search/?pb=true&text=hummus&pf-size=48&pf-page=1>, accesată la 5 octombrie 2022.

Având în vedere aceste aspecte, **echipa de vizită va face recomandări cu privire la identificarea de noi colaboratori (supermarket-uri, distribuitori, retaileri) pentru încheierea de protocoale de colaborare cu cei care au o gamă de produse mai largă și au cel mai bun preț, în vederea asigurării dreptului la cumpărături la un preț rezonabil deținuților.**

În cadrul interviurilor avute cu persoanele private de libertate, mai multe dintre acestea s-au plâns de program, în sensul că **ușile camerelor de deținere se închideau la ora 18:00 și nu mai aveau voie să iasă până dimineață.** De asemenea, unii dintre deținuți au precizat că, în alți ani, programul de seară la curtea de aer, spre exemplu, era stabilit în intervalul orar 19:00 – 21:30, iar apelul de seară se făcea la ora 22:00.

Având în vedere că ziua este mai lungă în perioada de primăvară-vară, membrii echipei MNP apreciază că ar fi recomandat ca programul să fie prelungit cu cel puțin o oră în perioada de primăvară-vară.

Totodată, în cadrul discuțiilor purtate cu deținuții, membrii echipei MNP au reținut că unii dintre aceștia erau nemulțumiți pentru că executau pedeapsa într-un penitenciar aflat la mare distanță de localitatea de domiciliu a acestora, mulți dintre aceștia fiind din zona Moldovei. Referitor la acest aspect reprezentanții penitenciarului au precizat că penitenciarele din zona Moldovei se confruntă cu fenomenul de supraaglomerare și pentru a evita această situație deținuții sunt distribuiți la alte penitenciare, ținându-se cont și de regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate etc.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Găești

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Urgentarea demersurilor în vederea ocupării celor 35 de posturi vacante din sectoarele operativ, medical și educație și asistentă psihosocială.

2. În privința condițiilor de cazare: înlocuirea cazarmamentului și al mobilierului vechi/uzat (spre ex., la infirmerii); înlocuirea pardoselii uzate și a oglinzilor sparte; suplimentarea cu dulapuri pentru depozitarea bunurilor personale ale deținuților; igienizarea și zugrăvirea camerelor de deținere în care erau prezente igrasia, umezeala, pereți murdari și decojiți; remedierea dușurilor nefuncționale (spre ex., de la Secția E4).

3. Organizarea unor sesiuni/cursuri de prim ajutor pentru angajații penitenciarului, înregistrarea și consemnarea lor în Registrul privind instruirea și formarea continuă a personalului, în cadrul derulării programelor de educație pentru sănătate, potrivit Articolului 125 lit. h) din Ordinul nr. 429/C/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

4. Îmbunătățirea comunicării și a colaborării cu spitalele din zonă, cu respectarea prevederilor Articolului 43 și 44, Secțiunea 6 - Asistență medicală spitalicească din Ordinul nr. 429/C/2012.

5. Continuarea acțiunilor de igienizare și dezinsecție cu frecvență mai mare, precum și verificarea substanțelor folosite și înlocuirea lor cu altele mai eficiente, potrivit Articolului 84 alin. d și art. 85 Secțiunea 1 Prevenirea și combaterea bolilor transmisibile și Secțiunii 7 Starea igienico-sanitară a locurilor de detenție Capitolului III Ordinul nr. 429/C/2012 cu derularea efectuării programelor de educație pentru sănătate, potrivit Articolului 125 lit. h) al aceluiași Ordin.

6. Prelevarea corectă a probelor alimentare, potrivit prevederilor cuprinse în Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

7. Îmbunătățirea calității și diversității alimentelor, cu respectarea regimului alimentar pentru afecțiunile cronice, potrivit Articolului 29 alin. 1, Articolul 30 alin. 3 și a Articolului 31 Paragraful 2 - Asistența medicală curativă Secțiunea 3 - Asistența medicală primară Capitolul II - Asistența medicală din Ordinul nr. 429/C/2012.

8. Identificarea de noi colaboratori (supermarket-uri, distribuitori, retaileri) pentru încheierea de protocoale de colaborare cu cei care au o gamă de produse mai largă și au cel mai bun preț, în vederea asigurării dreptului la cumpărături la un preț rezonabil deținuților.

9. Prelungirea programului cu cel puțin o oră în perioada de primăvară-vară, având în vedere că ziua este mai lungă în această perioadă.

